

Razne vesti.

V Ljubljani, dne 15. oktobra 1893.

— (Iz kronike društva „Pravnika.“) V svojej seji dne 23. septembra t. l. posvetoval se je odbor o pogodbi radi tiska in zaloge terminologijskega slovarja. Sklenilo se je tudi, da se imajo prirediti letošnjo zimsko sezono pogostokrat društveni večeri s predavanjem. Odbor prosi torej vse č. gg. društvenike, da blagovolé naznaniti predavanja. Ako bode mogoče, priredi se prvi društveni večer še tekom tega meseca.

— (Odlikovanje.) Namestniški svetnik v Trstu dr. Žiga Conrad odlikovan je z redom železne krone III. vrste.

— (Osobne vesti.) Imenovani so: finančni svetnik v Trstu Viljem Schuster višjim finančnim svetnikom in finančnim prokuratorjem v Trstu; sodna pristava v Gorici dr. E. Christofolletti in Henrik Bartolomei okrajnima sodnikoma, prvi v Podgradu, drugi v Kopru; sodni pristav Ivan Okretič v Sežani drž. pravdnika namestnikom v Rovinji; pravni praktikant pri trgovskem sodišči na Dunaji Fran Bonač avskultantom pri okrožnem sodišči v Mostaru; pravni praktikant pri dež. sodišči v Gradci dr. Anton Skumović avskultantom na Štajerskem. — Premeščeni so: okrajni sodnik v Bovcu Fran Dukić v Sežano; okrajni sodnik v Podgradu Matija Rutar v Kanal; drž. pravdnika namestnik v Rovinji dr. Karol Chersich v Trst. — Umrli so: c. kr. notar v Postojini Pavel Bezeljak dne 12. septembra t. l.; v Velikovcu tamošnji odvetnik dr. Josip Messner; sodni pristav v Idriji Robert Bamberg dne 4. t. m. N. v m. p.!

— (Numerus clausus.) Naš list postavil si je tudi nalogo zasledovati vsak korak, ki se stori radi preustroja naših pravosodnih razmer. Brez dvoma je odvetništvo poleg sodništva in notarskega stanu velevažen faktor, kateri ima lepo, a težko nalogo v pravnem življenji vsake države. Radi tega se je naš list baval uže večkrat posebno pa v lanskem letniku z nameravanim preustrojem odvetniškega stanu, priobčil peticije in resolucije zbornice Lvovske, omenil okrožnico Graške zbornice itd. Nedavno prejeli pa smo okrožnico odbora Dunajske odvetniške zbornice z dne 12. sept. 1893, ki se bavi s tem predmetom in je pomenljiva sosebno radi stališča, kateri zavzema ta zbornica sedaj proti „omejenemu številu“ odvetnikov. — Pred vsem spominja se okrožnica obsežne peticije nižjeavstrijske zbornice, katero smo omenili v 12. številki lanskega letnika ter navaja, da se je izreklo takrat za „numerus clausus“ 11 odvetniških zbornic, 8 sodnih dvorov I. instance, dva II. instance, proti pa 13 odvetniških zbornic, 42 sodnih dvorov I. instance in sedem II. instance. Povsem drugo je stališče, katero zagovarja sedaj ta zbornica. Prosi vse kolege, naj storé kar mogoče, da se skliče odvetniški shod na Dunaj, v katerem bodo vse zbornice zastopane po enem ali po več odposlancih, kojih število se bode ravnalo po številu členov dotične zbornice, da se posve-

tujeje in dogovoré o vseh odvetništva se tičoèih vprašanjih ter pravi doslovno: „Odbor priporoča vsem gg. kolegam, naj se takoj posvetujejo in sklepajo o vprašanji omejenega števila, ker bode to glavni predmet, ki se bode predložil odposlancem. — Odbor sklenil je pa po temeljitem pretresovanji vseh razlogov pro in contra, da priporoča ohranitev principa proste, to je ne po določilu gotovega števila omejene advokature. — Razlogi, ki govoré za ta sklep ter veljajo še danes v polni meri, poudarjali so se ob času, ko so se še čutili nedostatki starega sistema. Naèelo prostega odvetništva, ki je podlaga zakonu z dne 6. julija 1868, št. 96. drž. zak., temelji na tem, da se dokažejo pogoji, ki se zahtevajo za ta poklic in na strogi stanovski disciplini. — Vsaka druga omejitev smatrala se je protivno prostosti in neodvisnosti.

V teh mejah torej razvijalo naj bi se odvetništvo brez vsacega vmešavanja in uživalo naj bi zaupanje občinstva, ki išče pravne pomoèi. — Izključilo se je pa uže od začetka vsako jamstvo eksistence s primernim dohodkom. Ako se torej primerja povpreèno gmotno stanje odvetnikov za časa proste advokature onemu za časa imenovanja odvetnikov, se mora paè reèi, da je prvo brez dvoma manj ugodno. Posamezni odvetnik mora sedaj znižati svoje zahteve do življenja nasproti navadam poprejšnjih časov, in urediti je primerno manjšemu svojemu zaslužku. — Vkljub temu moramo si pa ohraniti pri preiskavi današnjega položaja našega stanu potrebno nepristranost. — Poprej poslužiti se je moglo občinstvo v svojih pravnih zadevah le malega števila odvetnikov. Razmerje mej pravosrednikom in klientom bilo je določeno vsled „monopola“ prvega — skušnja pa nas je poučila o slabih nasledkih takega monopola. Po svojem predrugaèenem stališèi odvisen je danes odvetnik bolj od klienta, — on išče klientelo. To vsebuje v istini nevarnost konkurence, ki utegne škodovati ugledu stanu in njej v bran postaviti mora se stroga disciplina. Na drugi strani pa vzbuja ta položaj odvetnika k delu. Vsled večje razdelitve dela mogoèe je, da se bavi odvetnik osebno in temeljito z zadevami vsake stranke, in da je — kakor zahteva njegov stan - zakonov vešč svetovalec stranke pri oskrbovanji njenega imetja in pri varstvu njenih socialnih zadev. S tem, da zahteva odvetnik manjšo plaço, razširja se krog onih oseb, ki išèejo pri njem pomoèi. Uprav srednji stan, ki se preje ni mogel obrniti do odvetnika, ker mu je bil predrag, zamore sedaj vedno poslužiti se proti njegovim razmeram primernemu plaèilu izdatnega pravnega zastopstva. S tem pa pridobi mnogo pravosodje. — Ožja zveza mej odvetnikom in klientom pa bode brez dvoma povzdignila zavest, da je stan potreben, in s tem njegov upliv in ugled. — Razlogi navedeni po nekaterih zbornicah proti prosti advokaturi niso merodajni. Brnska zbornica vidi nazadovanje stanu v tem, ker se manjša število pravnih — ne vidi pa, da se odvetnikov poslužuje mnogo bolj pri pravnih opravilih in da je posebna zasluga odvetnika, prepreèiti pravde. Isto tako je napaèna trditev Graške zbornice, da peša vsled proste konkurence npravstveno èutje. Pojem o disciplini in stanovski èasti je dandanes bolj strog nego poprej! . . . Iz le-teh in drugih razlogov, ki so za časa,

ko so veljale še poprejšnje omejitve odvetniškega stanu, povzročile, da se je vsprejela z navdušenjem oprostitev odvetništva, se odbor te zbornice ne more pridružiti onim, ki zahtevajo vpeljavo omejenega števila bodi si v obliki imenovanja ali pa dopuščenja po „službeni“ starosti. — Nihče ne želi, da se vrnejo časi, v katerih so se odvetniki imenovali. Kaj bi bilo potem iz stanovske neodvisnosti?! Nočemo vse nedostatke tega sistema navajati, istina pa je, da niso pri imenovanju merodajni vednost in boljša izkušnost, temveč sta osebna in politična priljubljenost in protekcija faktorja, ki pripomoreta do zaželjenega mesta. — Bolje bi nam ugajal sistem „službene starosti“, ker je potem pristop urejen vsaj nepristranski in se varuje neodvisnost. Vendar tudi pri tem sistemu ostane krivica, da je kandidat, ki je dokazal svojo vsposobljenost po izpiti in praksi, odvisen od slučaja kake aperture, ki mu podeli kraj in čas njegovega delovanja. — Podeželjenje pa v smislu sklepov Graške zbornice žali po temeljnih zakonih zagotovljeno svobodno selitev. Poleg tega dela pa hudo krivico staremu odvetniku, ki se hoče preseliti in se mora umakniti mlajšemu kandidatu. — Nasledki tega bi bili, da bi vse sililo v velika mesta, da se bodo kupovala odvetniška patenta itd. — —“

Odbor predlagal je torej na glavni skupščini dne 5. t. m., naj se izreče zbornica proti omejenemu številu in izjavi se, naj se skliče odvetniški shod na Dunaj, da se posvetujejo odposlanci o važnih vprašanjih in posebno o „omejenem številu.“ Te predloge vsprejela je skupščina po živahni debati z veliko večino. Ob jednem sklenilo se je, da morajo odposlanci, katere bode izvolila nižjeavstrijska zbornica za odvetniški shod, zastopati zborničino mnenje in glasovati proti omejenemu številu.

Dr. S.

— (Kursi za preiskovalne sodnike.) Pravosodni minister odredil je, da se priredi letošnja zimo na Dunajskem vseučilišči kurs za tiste sodne uradnike, ki se hočejo kvalifikovati kot preiskovalni sodniki. Kurs trajal bode štiri mesece. Predaval bode drž. pravdnštva namestnik v Gradcu dr. J. Gross in sicer po svojej knjigi „Handbuch für Untersuchungsrichter“.

— (Poljski pravniki) zborovali so od dne 10. septembra t. l. dalje v Poznanji. Sešlo se je nad 300 poljskih pravnikov in je bila tudi udeležba avstrijskih poljskih pravnikov jako mnogobrojna. Posebno mnogo vseučiliških profesorjev iz Krakovega in Lvova udeležilo se je tega shoda.

— (Mednarodna kriminalna zveza) zborovala je od 26. do 28. junija t. l. v Parizu, kakor smo uže poročali. Udeležba bila je jako mnogobrojna. Zborovanje otvoril je pravosodni minister in izvoljen je bil predsednikom zborovanja profesor kazenskega prava v Parizu Leveiller, podpredsednikom pa Oto Spitzer, kr. drž. nadpravdnik v Zagrebu. — V Zagrebu ustanovila se je hrvaška skupina te zveze ter je bil izvoljen predsednikom V. Klein, predstojnik kr. vladnega oddelka za pravosodje, podpredsednikom Oto Spitzer in tajnikom dr. Josip Šilović.

